

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1187

Vragen van de leden **Vondeling** en **Faber-van de Klashorst** (beiden PVV) aan de Ministers voor Rechtsbescherming en van Justitie en Veiligheid over *een moeder die voor gerechtigheid vecht na de dood van haar zoon* (ingezonden 17 januari 2024).

Antwoord van Minister **Yeşilgöz-Zegerius** (Justitie en Veiligheid), mede namens de Minister voor Rechtsbescherming (ontvangen 8 maart 2024). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2023–2024, nr. 984.

Vraag 1

Bent u bekend met de rechtszaak tegen de Oost-Europese Yurii S. die in januari vorig jaar de 22-jarige Darren doodreed omdat hij twee keer te hard reed binnen de bebouwde kom en onder invloed was?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Waarom is er net als bij de bloedtesten die het Centraal Bureau voor de uitgifte van Rijvaardigheidsbewijzen (CBR) gebruikt om alcoholgebruik aan te tonen, na de arrestatie van Yurii S. niet getest op carbohydraatdeficiënt transferrine (CDT), Mean Corpuscular Volume (MCV) en Gamma GT?

Antwoord 2

Bij een verdenking van middelengebruik in het verkeer wordt een adem-, speeksel- of bloedonderzoek verricht. Hoe dat onderzoek dient plaats te vinden en op welke stoffen en drempelwaarden wordt getest, is voorgeschreven in het Besluit alcohol, drugs en geneesmiddelen in het verkeer. Over de onderhavige zaak worden geen mededelingen gedaan, nu deze nog onder de rechter is, en eventuele onderzoeksresultaten aan het oordeel van de rechter onderworpen zijn.

¹ De Telegraaf, 30 december 2023, «Verteerd door verdriet, moeder vecht voor gerechtigheid na dood Darren», <https://www.telegraaf.nl/nieuws/1790193291/verteerd-door-verdriet-moeder-vecht-voor-gerechtigheid-na-dood-darren>

Vraag 3

Kunt u uitleggen waarom de dader Yurii S. op vrije voeten is gesteld, terwijl hij in eerste instantie in voorarrest moest blijven vanwege vluchtgevaar (geen Nederlandse ingezetene) en recidive? Waarom telt het belang van de dader zwaarder dan het verdriet van de nabestaanden van dit afschuwelijke misdrijf?

Antwoord 3

De rechtbank beslist of een verdachte in voorlopige hechtenis moet worden geplaatst en of een verdachte uit voorlopige hechtenis kan worden geschorst. Over de redenen die ten grondslag liggen aan de schorsing uit voorlopige hechtenis kunnen geen mededelingen worden gedaan, nu de strafzaak nog onder de rechter is.

Vraag 4

Vindt u het acceptabel dat de inhoudelijke zitting tegen Yurii S. pas 14 maanden na het doodrijden van Darren plaatsvindt? Wat gaat u doen om ervoor te zorgen dat de doorlooptijden in de rechtspraak korter worden?

Antwoord 4

Ik begrijp dat 14 maanden, zeker voor nabestaanden van een dergelijk verschrikkelijk ongeluk, lang is en nabestaanden hierdoor het idee kunnen krijgen dat de zaak geen prioriteit heeft. Dit is echter geenszins het geval. Over het tijdsverloop in de onderhavige zaak kan ik geen mededelingen doen, nu de zaak nog onder de rechter is.

Het verbeteren van de doorlooptijden in de strafrechtketen heeft mijn volle aandacht. Door het verkorten van doorlooptijden kan er voor worden gezorgd dat slachtoffers en nabestaanden sneller zekerheid krijgen over hun zaak. Er is de afgelopen jaren fors geïnvesteerd in personeel. Daarnaast zijn er tal van maatregelen in gang gezet, waaronder het beter benutten van (super)snelrecht en het programma «Tijdige Rechtspraak». Als onderdeel van dit programma zijn verschillende interne werkprocessen tegen het licht gehouden en verbeterd. Ook is een landelijke inloopkamer ingesteld. De inloopkamer is een tijdelijke voorziening die op verzoek van gerechten bijstand verleent, onder meer in relatief eenvoudige strafzaken en zo bijdraagt aan het verkleinen van de achterstanden.

Bovendien heeft de problematiek van doorlooptijden in de gehele strafrechtketen mijn aandacht. In reactie op de parlementaire verkenning en de aanverwante motie Ellian cs., hebben de Minister voor Rechtsbescherming en ik in onze brief van 29 januari jl. aangegeven welke aanvullende maatregelen zullen worden genomen om de problematiek van de doorlooptijden op te lossen. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om maatregelen waarmee de strafrechtketen kan worden ontlast; zoals het selectiever inzetten van het strafrecht, het werken met procesafspraken en het verruimen van de mogelijkheden tot het toepassen van de OM-strafbeschikking.

De maatregelen die zijn genomen en die nog in gang worden gezet, zullen naar mijn verwachting helpen om de doorlooptijden beheersbaar te houden.

Vraag 5

Bent u het ermee eens dat de straffen voor dit soort misdrijven die worden opgelegd veel en veel te laag zijn?

Antwoord 5

Wanneer bij een ernstig verkeersongeval iemand is komen te overlijden, leidt dit bij de nabestaanden tot erg veel pijn en verdriet en tot een schok in de samenleving. Ik wens te benadrukken zeer mee te leven met het verlies van de nabestaanden. Het is begrijpelijk dat een opgelegde straf door de nabestaanden als te laag wordt ervaren en geen genoegdoening zal geven. Echter moet voorkomen worden dat ik mij als Minister van Justitie en Veiligheid met uitlatingen over een concrete zaak begeef op het terrein van de strafrechter. Het is immers aan de rechter om op basis van het geheel aan feiten en omstandigheden in een individuele zaak te oordelen of een bepaald strafbaar feit bewezen kan worden verklaard en welke straf daar dan bij hoort.

Wel wil ik benoemen dat met de Wet aanscherping strafrechtelijke aansprakelijkheid ernstige verkeersdelicten uit 2020 er voor is gezorgd dat daders van

ernstige verkeersdelicten steviger kunnen worden aangepakt. Indien de rechtbank bijvoorbeeld bewezen acht dat er sprake is van roekeloosheid, wordt overtreding van artikel 6 Wegenverkeerswet wanneer het slachtoffer is komen te overlijden gestraft met een gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vijfde categorie. Dit kan oplopen tot een gevangenisstraf van ten hoogste negen jaren wanneer blijkt dat de verdachte onder invloed was ten tijde van het ongeval. Dit zijn forse strafmaxima die het mogelijk maken dat daders van verkeersdelicten in ernstige zaken stevig kunnen worden gestraft. De eerste ervaringen van deze aanscherping uit de praktijk zijn gunstig, maar de effecten van de wet zullen in volle omvang blijken uit de evaluatie van de wet in 2025.

Daarnaast werk ik op dit moment aan een wetsvoorstel om te komen tot een meer effectieve aanpak van rijontzeggingen. Zo kan met dit wetsvoorstel een ontzegging van de rijbevoegdheid dadelijk uitvoerbaar worden verklaard, en volgt vervangende hechtenis bij het schenden van de rijontzegging.

Vraag 6

Bent u bereid om maatregelen te nemen om bestuurders die onder invloed en te hard rijden, harder te straffen en desnoods dit soort verkeersmisdrijven van de Wegenverkeerswet over te hevelen naar het Wetboek van Strafrecht om dit te bewerkstelligen? Zo neen, waarom niet?

Antwoord 6

Met de Wet aanscherping strafrechtelijke aansprakelijkheid ernstige verkeersdelicten uit 2020 heeft de rechtspraak meer handvatten gekregen om in zaken naar aanleiding van ernstige verkeersongevallen tot een bewezenverklaring van roekeloosheid te komen, waarvoor een hoger strafmaximum geldt dan wanneer er geen sprake is van roekeloosheid. Daarnaast bevat de genoemde wet verschillende andere wijzigingen waarmee daders van ernstige verkeersdelicten steviger kunnen worden aangepakt. Zo is het strafmaximum voor gevaarlijk rijgedrag zonder gevolgen verhoogd naar een gevangenisstraf van ten hoogste 6 maanden, en is met de introductie van artikel 5a WVV een aantal concrete schendingen van verkeersregels benoemd die – indien zij opzettelijk in ernstige mate worden geschonden en indien daarvan levensgevaar of gevaar voor zwaar lichamelijk letsel voor een ander te duchten is – de kwalificatie roekeloosheid kunnen opleveren. Hiervoor kan maximaal twee jaar gevangenisstraf worden opgelegd. Het gaat daarbij onder andere om gevaarlijk inhalen, niet verlenen van voorrang, overschrijden van de maximumsnelheid, door rood licht rijden, tegen de verkeersrichting inrijden en tijdens het rijden een mobiel elektronisch apparaat vasthouden. Wanneer sprake is van roekeloosheid waarbij een slachtoffer komt te overlijden, wordt overtreding van artikel 6 WVV bestraft met een gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of een geldboete van de vijfde categorie. Dit kan oplopen tot een gevangenisstraf van ten hoogste negen jaren wanneer blijkt dat de verdachte onder invloed was ten tijde van het ongeval.

Dit zijn, zoals ook aangegeven in antwoord op vraag 5, forse strafmaxima die het mogelijk maken dat daders van verkeersdelicten in ernstige zaken stevig kunnen worden gestraft. De eerste ervaringen met deze aanscherping uit de praktijk zijn gunstig, maar de effecten van de wet zullen in volle omvang blijken uit de evaluatie van de wet in 2025. Overigens kunnen op dit moment – in geval van de meest ernstige verkeersdelicten waarbij een slachtoffer komt te overlijden – bestuurders al vervolgd worden volgens het Wetboek van Strafrecht, en worden steeds vaker verdachten van dergelijke delicten vervolgd voor doodslag.

Daarnaast werk ik op dit moment aan het wetsvoorstel «Verbetering aanpak rijden onder invloed». De maatregelen uit dit wetsvoorstel zijn niet alleen van toepassing op bestuurders die onder invloed hebben gereden, maar dragen ook bij aan de aanpak van andere overtredingen waarvoor een rijontzegging kan worden opgelegd, dat betekent vrijwel alle ernstige verkeersmisdrijven. Zo kan met dit wetsvoorstel een rijontzegging dadelijk uitvoerbaar worden verklaard, volgt vervangende hechtenis bij het schenden van de rijontzegging, en kan de rechter in aanvulling op een rijontzegging het rijbewijs ongeldig verklaren.

Vraag 7

Bent u ook bereid om het spreekrecht voor slachtoffers ter terechtzitting uit te breiden zodat ook vrienden van slachtoffers spreekrecht kunnen krijgen? Zo neen, waarom niet?

Antwoord op vraag 7

Het is invoelbaar dat het overlijden van een slachtoffer door een misdrijf ook grote impact kan hebben op de vrienden van het slachtoffer, en er soms behoefte bij hen kan zijn om te spreken op de terechtzitting. Zoals eerder is aangegeven aan uw Kamer, wordt de afbakening van de kring van spreekge-rechtigden in het kader van het nieuwe Wetboek van Strafvordering opnieuw tegen het licht gehouden.² Zoals in de negende voortgangrapportage over het nieuwe wetboek is aangegeven zullen in de eerste aanvullingswet, die dit voorjaar in consultatie wordt gebracht, enkele bepalingen met betrekking tot het spreekrecht van slachtoffers worden aangepast. Daarbij wordt ook de vraag betrokken of het spreekrecht moet worden uitgebreid naar personen die in een nauwe persoonlijke betrekking tot het slachtoffer staan, zoals bijvoorbeeld goede vrienden.

---

² Kamerstuk 36 327, nr. 3, p. 214.